



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## **Universitätsbibliothek Paderborn**

### **Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim**

**Innozenz <III., Papst>**

**Parisiis, 1682**

Capitvlo Beati Martini Turonensis.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-20020**

licet se minimè iustificare præsumat, nihil tamen ei obviat de canonicis institutis quin valeat ad sacerdotium promoveri, nec in confessione vel administratione decanatus, nec quando diaconatus officio publicè fungebatur in Ecclesia Pictavensi, aliquid objecit eidem Episcopo supradictus. Sed nec indulgentias prælibatas ipsi opponere possent, quibus per abusum faciendo contrarium tacitè renuntiasse videtur, multis Clericis pluribus beneficiis abundantibus in parochialibus Ecclesiis curam animarum committens, licet non deserviant in eisdem, nostris indulgentiis in caris ejus robur amittentibus firmitatis, & in illis rigorem servantibus à quibus aliquid nititur extorquere. Contra Priorem quoque sanctæ Radegundis nullam causam habebat tempore quo prædicta quæstio sub ejus & suorum conjudicum erat examine ventilanda; sed paratus fingere causas, ut se causæ subtraheret, adversus ipsum dixit habiturum se quæstionem, & magistrum Stephanum Gafcher vilem esse personam & inimicum ipsius, cujus patrocinio & consilio contra suum Archiepiscopum usus fuerat paulò antè, à quibus & tertio conjudice procuratores Episcopi minimè appellarunt, nec se promiserunt exceptiones propositas probaturos, & nullam fecerunt de eligendis arbitris mentionem. De suspensione quidem ipsius Episcopi dixit gravem non imminere jacturam, cum ipse non intendat compefcere sed confovere tyrannos, noxios relevans, & opprimens innocentes. Addidit etiam quòd cum Episcopus fuerit ab officio pontificali suspensus, per parochiales Ecclesias Pictavensis urbis sententia publicata, ipse divina celebrare præsumit in animæ suæ dispendium & ecclesiasticæ disciplinæ contemptum. Vnde petebant ut jure Abbatissæ præfatæ, cum in nullo peccasse probetur, illæso servato, prædictam sententiam faceremus usque ad satisfactionem condignam firmiter observari, violatores ipsius & indulgentiarum nostrarum ac alios qui manus in judicem temerarias injecerunt, Abbatem quoque de Absia & complices ejus propter ea quæ in judices præsumpserunt tali poena plecquentes quòd alij per impunitatis fiduciam talia de cetero non attentent. Auditis igitur & intellectis iis & aliis quæ fuere proposita coram nobis, prænominato Waltero propter solam multitudinem beneficiorum quæ noscitur obtinere super ipsa Ecclesia de Araon silentium duximus imponendum; jure monasterij sanctæ crucis prædicti su-

Tom. II.

per representatione alterius, amoto Philippo, qui lite pendente sine præsentatione patroni obtinuit eandem Ecclesiam minus justè, illæso servato. Episcopo verò, ut observet in aliis quòd in dicto Waltero voluit observare, interdiximus ne conferat parochialem Ecclesiam alicui ecclesiasticum beneficium obtinenti, nisi illud voluerit resignare; & si vobis constiterit ipsum fuisse præfatis indulgentiis nostris abusum, ipsarum beneficio privetis eundem. Abbatem quoque de Absia, Priorem de Partiniaco veteri, & Cantorem sancti Hilarij Pictavensis, qui sic contra præfatos judices temerè processerunt, ab officio suspendentes quousque per sedem apostolicam misericordiam valeant obtinere, Marcum Clericum, si manus injecit, ut dicitur, in unum de judicibus violentas, & H. Levini, si de mandato ipsius hoc extitit attentatum, excommunicatos publicè nuntietis, & faciatis ipsos ab omnibus actibus evitari donec passo injuriam satisfecerint competenter & cum vestrarum testimonio literarum nostro se conspectui repræsentent. Super strepitu verò & clamore in synodo factis ut nostrarum litterarum lectio & processus impediretur judicum prædictorum, inquisita diligentius veritate, si ex hoc in Episcopo culpam agnoveritis, ipsum à collatione ordinum suspendatis, cum post sententiam judicum prædictorum ob hoc in ipsum prolatam ordines præsumpserit celebrare; ut in quo deliquisse dinoscitur, puniatur. Testes autem qui fuerint nominati &c. Quòd si non omnes &c. duo vestrum &c. Datum Laterani 11. Kal. Novemb. pontificatus nostri anno decimoquinto.

CAPITVLO BEATI MARTINI  
Turonensis.

Lim causam quæ inter vos ex parte una & venerabilem fratrem nostrum Archiepiscopum Turonensem super jurisdictione in monasterio Bellimontis ex altera vertebatur ad nos ab examine dilectorum filiorum Abbatis de Eleemosyna Carnotensis diocesis, Aurelianensis Decami, & S. de Bero Canonici Carnotensis, delegatorum nostrorum, per appellationem delatam, S. Cantori & H. majori & O. de Graciaco Archidiaconis Bituricensibus sub certa forma duximus committendam. Interim autem Abbatissa de Bellomonte per suas nobis litteras intimante quòd cum Archiepiscopus supradictus sibi jurisdictionem indebitam in ipso monasterio usur-

Epist. 219.  
De immunitate monasterij Bellimontis.

Y Y y

paret, ac ipsa propter hoc ad sedem apostolicam appellasset, & Archiepiscopus, ejus appellatione contempta, in eam & communicantes eidem excommunicationis sententiam protulisset, jam dictis posterioribus iudicibus nostris dedimus litteras in mandatis ut ipsam Abbatissam ad cautelam juxta formam Ecclesie absolventes, & injungentes eidem quod injungendum de jure videretur, eam super quibusdam in quibus asseruerat per dictum Archiepiscopum se gravatam non paterentur per ipsum vel per alios indebitè molestari, audituri postmodum & sine canonico decideri si quis esset alius inter partes serupulus quaestionis. Cujus auctoritate rescripti cum partes fuissent in eorum praesentia constituta, Abbatissa juxta mandatum apostolicum absoluta, idem Archiepiscopus eam & conventum sui monasterij super jurisdictione quam in eodem se proponebat habere per easdem litteras reconvenit. Tandem post altercationes plurimas & diversas Archiepiscopus & Capitulum Turonense ex una parte, Abbatissa & conventus Bellimontis ex altera, & vos, contra quos memoratus Archiepiscopus coram eisdem iudicibus proposuerat per alias litteras antedictas quod jurisdictionem impediatis quam habebat in monasterio praenotato, ut litium circuitus vitaretur, adinvicem convenistis ut sine omni cavillatione litis contestatio fieret super libellis hinc inde circa dicti monasterij jurisdictionem oblatis. Lite quidem coram eis legitime contestata, & testibus productis à partibus coram dilectis filiis magistro scholarum Andegavensi & magistro B. concanonico vestro, eorundem auctoritate iudicum, ipsi iudices ad nos instructum negotium volentibus partibus remiserunt. Procuratoribus itaque partium in nostra praesentia constitutis, & attestationibus quas iudicum sigillis inclusas recepimus publicatis, pro parte Archiepiscopi & Capituli Turonensis fuit propositum coram nobis quod cum monasterium Bellimontis infra Turonensis archiepiscopatus limites concludatur, tam in eo quam in Abbatissa jurisdictionem episcopalem habebat Archiepiscopus memoratus, & ea tam ipse usus fuerat quam praedecessores ipsius. Unde procuratores Archiepiscopi & Capituli proponebant quod cum esset suae partis intentio de jure communi fundata, & per depositiones testium probaretur quod electionem Math. Abbatissae monasterij Bellimontis Turonensis Archiepiscopus confirmasset, & munus be-

nedictionis impendisset eidem, ipsamque obedientiam, reverentiam, & subjectionem manu posita super altare Archiepiscopo impendisse, ac Archiepiscopum consecrasset altare, necnon publicè praedicasset in Ecclesia Bellimontis, & alia etiam esse probata quae ad jurisdictionem episcopalem spectare noscuntur, petebant in hoc jure ac sua possessione Archiepiscopum conservari, & ne per Abbatissam vel moniales Bellimontis seu per vos turbetur ei hoc jus & usus jurisdictionis, sed ut libere permittatur. Ad haec ab W. & Martiño Abbatissae ac monialium Bellimontis & Ecclesiae vestrae procuratoribus fuit ex adverso responsum quod Archiepiscopus & Ecclesia Turonensis nihil praerogationis vel jurisdictionis in monasterio habebant eodem, & si quando aliquibus idem Archiepiscopus fuit usus quae jurisdictionis existere viderentur, eis abutendo usus fuerat, & per injuriam usurpando. Propter quod querebami tam vos quam Abbatissa & moniales praefatae, cum ad Ecclesiam vestram monasterium ipsum, sicut asserbatis, pleno jure spectaret, proponentes per depositiones vestrorum testium docuisse quod moniales ipsius monasterij obitum Abbatissae vobis denuntiant, petentes licentiam eligendi, & Canonice auctoritate vestra praesentibus, Abbatissae celebrare electio, quae à vobis postmodum confirmatur, & Cantor incipiens *Te Deum Laudamus*, personam installat electam, cui de mandato vestro promittunt obedientiam moniales, vobis praesentantes eandem, quae in Capitulo jurat Ecclesiae vestrae obedientiam, subjectionem, & reverentiam Gallicis verbis, promittens de se conquirentibus exhibere justitiam coram vobis quotiens fuerit requisita, & à vobis curam recipit abbatiae ac baculum pastorem, chrisma, oleum, & ignem novum in Pascha, quorum interdictum moniales observant & correctionem admittunt. Unde se afferentes de iis & aliis quae ad jurisdictionem & usum jurisdictionis pertinent plenè probasse, ab impetitione Archiepiscopi & Ecclesiae Turonensis absolvi petebant. Hoc etiam in petitionem procuratores vestri specialiter deduxerunt, ut cum Ecclesia vestra plena jurisdictione in eodem monasterio usà fuerit & utatur, Archiepiscopus & Capitulum Turonense possessionem eidem non turbent, sed ipsam ea pacifice uti permittant, praesertim cum bonae memoriae Alexander Papa praedecessor noster eidem jus suum recognovit in monasterio

Bellimontis, quædam, salva sedis apostolice auctoritate necnon Ecclesiæ vestrae canonica reverentia & Thesaurarij justitia, ipsi monasterio indulgendo. Nos igitur auditis iis & aliis quæ fuere proposita coram nobis, cum Archiepiscopus & Capitulum Turonense adversus Abbatissam & monasterium Bellimontis de suo jure docuerint, quoad possessorem judicium, quo tantum actum est inter partes, Abbatissam & conventum monasterij prænotati de fratrurn nostrorum consilio condemnantes, inhibemus eisdem ne impediunt Archiepiscopum Turonensem in eodem monasterio eis uti quæ jurisdictionis episcopalis existunt. Ceterum cum inter Archiepiscopum & Capitulum Turonense ex parte una & vos ex altera interdicto uti possidetis vel ad instar potius illius interdicti actum sit in hac causa, quia plura capitula & magis ad rem facientia plenius & evidentiùs probavistis, vos in eo cognovimus potiores. Quapropter vos ab impetitionibus Archiepiscopi & Capituli Turonensis absolventes, Archiepiscopo & Capitulo inhibemus ne turbent vobis possessionem in monasterio Bellimontis, sed iis quæ ad jurisdictionem spectare noscuntur vos in eodem liberè uti permittant, quæstione proprietatis tam Archiepiscopo & Ecclesiæ Turonensi contra Ecclesiam vestram quàm Abbatissæ ac conventui Bellimontis contra Archiepiscopum & Capitulum Turonensis Ecclesiæ reservata. Nulli ergo &c. diffinitionis & inhibitionis &c. usque incursum. Datum Laterani 11. Idibus Februarij, pontificatus nostri anno decimoquinto.

*In eundem ferè modum scriptum est super hoc Archiepiscopo & Capitulo Turonensi, verbis competenter mutatis.*

*In eundem ferè modum scriptum est super hoc Episcopo Aurelianensi & Abbati de Curia Dei Aurelianensis diocesis, & Decano sancti Aniani Aurelianensis, verbis competenter mutatis, usque reservata. Quocirca discretioni vestrae per apostolica scripta mandamus quatenus quod à nobis est sententialiter diffinitum faciatis per censuram ecclesiasticam sublato appellationis obstaculo inviolabiliter observari. Quod si non omnes &c. duo vestrum &c. Vos denique, frater Archiepiscopo, ac fili Abbas, super vobis ipsis &c. Datum Laterani Idibus Februarij, pontificatus nostri anno decimoquinto.*



Tom. II.

*SENONENSI, ROTOMAGENSI, Turonensi, & Bardegalensi Archiepiscopis, & eorum suffraganeis.*

**L**icet apostolatus officium nos universis generaliter constituat debitores, religiosis tamen personis, & locis præsertim quæ ad sedem apostolicam nullo pertinent mediante, sollicitudinem tenemur & curam impendere specialem. Sanè dilecti filij Abbas & conventus Vindocinenses nostris auribus intimarunt quod cum possessiones, homines, & Ecclesias habeant in diocesis vestris, super quibus plerunque à multis indebitè molestantur, vos molestatore eorum, prout ad vos pertinet, compescere non curatis, quin immo latas in eos interdicti & excommunicationis sententias nulla sibi satisfactione impensa relaxatis interdum in eorum præjudicium & gravamen. quod tanto molestius ferimus quanto ipsos nostræ considerationis intuitu deberetis in sua justitia benignius confovere. Ideoque fraternitati vestrae per apostolica scripta præcipiendo mandamus quatenus hujusmodi latas pro eis sententias absque congrua satisfactione relaxare nullatenus præsumentes, de malefactoribus suis singuli per vestras dioceses, quotiens ab ipsis vel eorum nuntiis fueritis requisiti, eisdem curetis justitiæ plenitudinem exhibere; mandatum nostrum taliter impleturi quod illud sibi sentiant profuisse, & nos super hoc providere aliter non cogamur. Vos denique, fratres Archiepiscopi & Episcopi, super vobis ipsis &c. Datum Laterani xvi. Kal. Martij, pontificatus nostri anno decimoquinto.

*Epist. 230. Scribitur pro monasterio Vindocinensi.*

*In eundem modum scriptum est Carnotensi Aurelianensi, Cenomanensi, Andegavensi, Pittavensi, & Xantonensi Episcopis.*

**ABBATI MONASTERII** sancte Mariae Silvæ majoris, ejusque fratribus tam presentibus quàm futuris regularem vitam professis in perpetuum.

**Q**uotiens à nobis petitur quod religioni & honestati convenire dinoscitur, animo nos decet libenti concedere, & petentium desideriis congruum suffragium impertiri. Eapropter, dilecti in Domino filij, vestris justis postulationibus clementer annuimus, & præfatum monasterium, in quo divino mancipati estis obsequio, ad exemplar felicitatis recordationis Lucij & Celestini Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum, sub beati Petri & nostra protectione suscipimus &

*Epist. 231. De confirmatione privilegiorum.*

Y Y y y ij